

РЕФОРМУВАННЯ ТРАНСПОРТНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ

*Смачило В.В., канд. екон. наук, доцент, Харківський національний університет
будівництва та архітектури*

Транспортна галузь, займає важливе місце в економіці України, так, виходячи із структури валової доданої вартості за І кв. 2018р., її частка становила 8,2% (для порівняння: будівництво – лише 2,2%, сільське господарство – 4,0%, хоча нижче, аніж в промисловості – 27,7% та торгівлі – 17,5%). Але важливість транспортного комплексу, на нашу думку, визначається не лише його прямим позитивним економічним впливом на ВВП, але й опосередкованим, адже розвинена транспортна інфраструктура спричиняє мультиплікативний ефект у вигляді підвищення доступності інвесторів, туристів та власних громадян до будь-якого місця України. А це, в свою чергу, обумовлює створення логістичних хабів, нових робочих місць, поживає виробництво та торгівлю, туризм, тим самим підвищуючи загальне ВВП та ВРП.

Державне управління в галузі транспорту здійснюють центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, дорожнього господарства, туризму та інфраструктури (Міністерство інфраструктури України), місцеві Ради народних депутатів та інші спеціально уповноважені на те органи відповідно до їх компетенції.

Звичайно, розвиток транспортної інфраструктури передбачає її реформування, яке й закладене в в цілому ряді стратегічних документів: «Транспортній стратегії України на період до 2020 року», що затверджена в 2010р., «Оновленій транспортній стратегії України: напрямки політики» та «Національній транспортній стратегії на період до 2030 року «Drive Ukraine 2030», яка була затверджена 30.05.2018р.

В Національній транспортній стратегії на період до 2030р. враховано світові тренди, що притаманні транспортній сфері, та визначено 4 основних напрямків реформування транспорту: конкурентоспроможна та ефективна транспортна система; інноваційний розвиток транспортної галузі та глобальні інвестиційні проекти; безпечний для суспільства, екологічно чистий та енергоефективний транспорт; безперешкодна мобільність та міжрегіональна інтеграція, а головним очікуваним результатом є забезпечення збереження та розвиток професійного кадрового потенціалу. Вказані системні перетворення потребують не лише фінансових ресурсів, алей створення інноваційних механізмів залучення інвестицій в цей сектор.

Так, Міністерство інфраструктури оцінює потреби України для успішної реалізації реформ у транспортному секторі у 17-22 млрд євро до 2030 року. Ці кошти необхідні для вирішення критичних інфраструктурних потреб: капітальний ремонт доріг, збільшення пропускної спроможності портів, модернізація та відкриття нових поштових відділень, підвищення транзитного потенціалу, оновлення залізничного рухомого складу та інфраструктури, збільшення кількості повітряних перевезень.

За даними видання МІУ за 2018 рік «Українська інфраструктура: для інвесторів відкрито», щороку Україна може виділяти приблизно 1,3 млрд євро на реалізацію інфраструктурних проектів. Допомога ЄС та європейських банків (15 млрд євро) також не задовольняє всіх інвестиційних потреб української транспортної інфраструктури. Однозначно, для комплексної модернізації транспортного сектору та забезпечення сталого розвитку інфраструктури необхідні 8-10 млрд євро приватних інвестицій щорічно протягом наступних 12-15 років, що вимагає реформування системи управління циклом інфраструктурних проектів та загальної системи управління з переходом її на проектний підхід. Такі глобальні перетворення потребують зміни управлінських принципів та навчання відповідних кадрів, які могли б за європейськими стандартами та правилами здійснювати керування інфраструктурними проектами в сфері транспорту. Тому гостро постає питання щодо збереження, оновлення, формування кадрового потенціалу підприємств, що забезпечують діяльність транспортної системи України.